

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3903/2020
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЋЋ из ..., чији је заједнички пуномоћник Миленко Малешевић, адвокат из ..., против тужених Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд, Републике Србије, Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Београд и Општине Трговиште, чији је законски заступник Правобранилаштво Општине Трговиште, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5855/17 од 13.03.2019. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5855/17 од 13.03.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и туженог ЈВП „Србијаводе“ Београд за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 3357/15 од 20.03.2017. године, ставом првим, трећим, четвртим, петим, шестим и седмим изреке, усвојени су тужбени захтеви тужилаца и обавезани тужени да тужиоцима солидарно исплате по 1.100.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења, па до коначне исплате, на име претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да се обавезу тужени да му солидарно исплате на име материјалне штете износ од 145.000,00 динара, на име накнаде за исправљени споменик, као неоснован. Ставом осмим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно исплате трошкове овог поступка у износу од 753.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда Београду Гж 5855/17 од 13.03.2019. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и жалба тужиоца АА у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је

првостепена пресуда у ставу првом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке тако што су одбијени као неосновани тужбени захтеви тужилаца да се обавезу тужени да тужиоцима солидарно исплате на име накнаде штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица по 1.100.000,00 динара, односно тужиљи ВВ износ од 750.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу осмом изреке првостепене пресуде тако што су обавезани тужиоци да солидарно туженима накнаде трошкове парничног поступка и то туженом ЈВП „Србијаводе“ Београд, износ од 112.575,00 динара, Републици Србији, Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду износ од 66.325,00 динара и Општини Трговиште износ од 91.875,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију су благовремено изјавили тужиоци због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка која је учињена пред другостепеним судом.

Тужени ЈВП „Србијаводе“ Београд је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пок. ЕЕ је супруга тужиоца АА, мајка тужилаца ББ, ВВ и ГГ, а ћерка тужилаца ДД и ЂЂ, која је трагично настрадала 15.05.2010. године утопивши се у бујици реке ..., притоци реке Наведеног дана, пок. ЕЕ радила је на пољу узводно уз реку, на један километар од села Како је река надолазила претећи да се излије, сада пок. ЕЕ заједно са ЖЖ и пок. ЗЗ се склонила у бесправно подигнуту дрвену бараку, која се налазила на десетак метара од реке. У том тренутку вода је била на око четири метра од бараке. Након пола сата водена бујица је захватила бараку и повукла ЖЖ, као и ЕЕ и ЗЗ, који су се том приликом и утопили. На седници одржаној 15.05.2010. године, Општинско веће Општине Трговиште је донело Одлуку о увођењу ванредног стања због катастрофалних поплава на територији Општине Трговиште, а 16.05.2010. године донета је одлука да се формира кризни штаб за територију Општине Трговиште за санацију поплава.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су тужени одговорни за насталу штету. Тужени ЈВП „Србијаводе“ Београд, зато што није уредио корито реке, у смислу заштите од бујица, одвода сувишне воде и спречавање ерозија, тужена Република Србија јер је власник вода, док је одговорност тужене општине у томе што јој је поверен део послова заштите од стране тужене Републике Србије. Тужени нису доказали да је штета настала од узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, избећи или отклонити, или да је

настала радњом оштећеног или трећег лица, коју тужени нису могли предвидети и чије последице нису могли избећи или отклонити. Такође, тужени нису доказали да су предузели све потребне мере у циљу отклањања, односно смањења ризика од настанка штете, због чега је применом норми Закона о водама и Закона о облигационим односима, првостепени суд обавезао тужене да тужиоцима солидарно накнаде штету на име претрпљених душевних болова због смрти блиског лица.

Другостепени суд је након одржане расправе и оцене изведених доказа како саслушаних сведока, тако и на основу налаза вештака за област водопривреде и стручњака са Института за водопривреду „Јарослав Черни“ АД Београд, закључио да на страни тужених у време штетног догађаја није постојала обавеза за предузимање и спровођење било каквих мера заштите од поплава дуж Козједолске реке, као и да је изливање ове реке изузетан догађај, те да се радило о ванредној ситуацији која је превазилазила све што се предузима на заштити од поплава. Тужиоци нису доказали да се ради о штети проузрокованој неправилним радом тужених, у смислу члана 184. и 172. Закона о облигационим односима, па је другостепени суд закључио да је предметна штета потекла од узрока чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити, односно да је у питању виша сила, због чега је искључена одговорност тужених и не постоји обавеза истих да тужиоцима накнаде штету.

Врховни касациони суд налази да су неосновани ревизијски наводи тужилаца о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Чланом 173. истог закона, прописано да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу, сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, док је чланом 174. истог закона, предвиђено да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави. Према члану 184. истог закона, предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу.

Услови за ослобађање од одговорности имаоца опасне ствари прописани су у члану 177. наведеног закона, тако што се ималац ствари ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити (став 1.).

Имајући у виду наведене законске норме, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, јер да би неко био одговоран за штету, између његове радње и штете треба да постоји узрочна веза, односно штета треба да буде резултат понашања лица коме се она приписује. Питање узрочне везе решава суд у сваком појединачном случају и тако одлучује о захтеву за накнаду штете. Како је правило да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави, у том случају ималац, односно држалац опасне ствари може се ослободити одговорности за штету од опасне ствари ако је штета условљена одређеним околностима. У те околности, између осталог, спада и виша сила, те се држалац опасне ствари ослобађа одговорности ако докаже да штета

потиче од узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, избећи, нити отклонити. У конкретном случају, а супротно наводима ревизије, иако је обавеза тужених уређење водотока, заштита и управљање ризицима од штетног дејства вода, они су доказали да је до штете дошло ван њихове кривице.

У конкретном случају, није спорно да су тужиоци претрпели душевне болове због смрти блиског лица која се десила утапањем услед велике поплаве. У оваквим случајевима одговорност тужених се претпоставља, али су они током поступка доказали постојање околности које искључују њихову одговорност. Наиме, из налаза и мишљења вештака за област водопривреде, произлази да је узрок настанка штетног догађаја плављење неуређеног подручја ..., односно изливање велике воде из основног корита, што је природна појава условљена интензивним падавинама у горњем делу слива реке ..., као и да је овај догађај имао изузетно малу вероватноћу појаве, односно да је био изузетан догађај. Такође, пок. ЕЕ је страдала јер се нашла у објекту бесправно постављеном на неуређеном плавном подручју, а да тужени немају обавезу спровођења одбране од поплава ни на једном потезу дуж ..., јер не постоје објекти за заштиту од штетног дејства вода који су у њиховој надлежности. Закључак другостепеног суда да је виша сила била узрок настанка штете је правилан, јер су тужени доказали да чак и да су објекти за заштиту од поплава на ... били изграђени, овај поплавни талас је био таквог интензитета да би изазвао и њихово рушење и сличне последице по приобаље, с обзиром да је превазилазио меродавне услове који се у Републици Србији користе за пројектовање насипа и сличних објеката у руралним срединама. Како је штета потекла од узрока чије се дејство није могло предвидети, избећи, нити отклонити, то не постоји ни одговорност тужених за настанак исте.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Верховни касациони суд је одлучио као у изреци. Захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен, на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер по ревизији тужиоци нису успели.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић